

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100862

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-10-2023

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Василенко Олена Ігорівна

2. Olena Vasylenko

Кваліфікація: д.філософ, 073

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5076-4805

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 073

Назва наукової спеціальності: Менеджмент

Галузь / галузі знань: управління та адміністрування

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 073 Менеджмент

Дата захисту: 11-09-2023

Спеціальність за освітою: Менеджмент

Місце роботи здобувача: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, буд. 8/1, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ

27.821.012_2027

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, буд. 8/1, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, буд. 8/1, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 82.17, 82.01, 00.21, 06.56, 06.77

Тема дисертації:

1. Управління конкурентоспроможністю аграрних закладів вищої освіти на ринку освітніх послуг
2. Management of the agrarian universities competitiveness in the educational services market

Реферат:

1. У дисертації здійснено теоретичне узагальнення й запропоновано нове вирішення важливого наукового завдання щодо розв'язання наукової проблеми управління конкурентоспроможністю аграрних закладів вищої освіти на ринку освітніх послуг. Розглядаються умови та засади досягнення сталої конкурентоспроможності закладів вищої освіти як несуперечливості та збалансованості соціо-еколого-економічних аспектів діяльності організації в коротко- та довгостроковій перспективі на основі формування нових і посилення існуючих конкурентних переваг за різними напрямками діяльності. Автором висвітлено тенденції та закономірності розвитку університетів в умовах цифровізації, які розкривають зміст трансформацій у напрямі формування нових та посилення існуючих конкурентних переваг на основі мережевого конкурентного партнерства у взаємодії зі стейкхолдерами у забезпеченні конкурентоспроможності освітніх, науково-інноваційних, дослідницьких послуг і продуктів. У вступі обґрунтовано важливість і актуальність теми дисертаційного дослідження, визначено мету, завдання

дослідження та основні положення; сформульовано наукову і практичну цінність отриманих результатів дослідження. У першому розділі дисертаційної роботи уточнено особливості управління конкурентоспроможністю ЗВО, які розглядаються із позиції ідентифікації конкурентних переваг та стратегічного й адаптивного (тактичного та оперативного) менеджменту. Аргументовано, що забезпечення конкурентоспроможності аграрних ЗВО у нинішніх умовах досягається на основі цифровізації, створення мережевого партнерства та обов'язкового урахування принципів сталого розвитку, що сприятиме створенню ними соціо-еколого-економічної цінності в розвиток сільських територій регіону та аграрного сектору економіки, зокрема. Обґрунтовано складові моделі управління конкурентоспроможністю ЗВО на основі інтеграції стратегічного менеджменту, споживчих цінностей і ризик-менеджменту як сукупності принципів, методів та інструментів, які поєднують у собі стратегію розвитку та тактичний і оперативний менеджмент діяльності, адаптованих до сучасних тенденцій їх розвитку, особливо до умов невизначеності й ризику. Охарактеризовано складові системи інформаційно-аналітичного забезпечення управління конкурентоспроможністю аграрних ЗВО, яка включає блоки зовнішніх і внутрішніх джерел інформації. У дослідженні детально розкрито особливості інформації, її доступність та роль у забезпеченості дієвості управлінських рішень. У другому розділі дисертації автором розкрито існуючу систему міжнародних, регіональних та національних рейтингів закладів вищої освіти як інформаційно-аналітичний інструмент аналізу конкурентоспроможності ЗВО на ринку послуг системи вищої освіти. Обґрунтовано висновок про необхідність проведення оцінки конкурентоспроможності ЗВО на основі інформації рейтингових систем підґрунтя для розробки методичного підходу щодо оцінювання конкурентоспроможності аграрних закладів вищої освіти. Проведено аналіз зовнішнього середовища функціонування аграрних ЗВО, яке характеризується мінливістю та високим рівнем невизначеності, що потребує налагодження систематичного відстеження чинників і векторів його впливу на стійкість конкурентної позиції на ринку, а також врахування при розробленні конкурентних стратегій. Систематизовано особливості розвитку аграрних університетів та визначено тренди їхнього розвитку, які оцінено в аспекті забезпечення конкурентоспроможності їх на цільових сегментах ринку, що дозволило зробити висновок про напрями формування нових конкурентних переваг і посилення існуючих на основі гнучкості й оперативного реагування на зміни в зовнішньому середовищі. Автором систематизовано особливості освітніх та науково-інноваційних послуг аграрних ЗВО з урахуванням численних специфічних чинників, які доцільно враховувати при формуванні продуктового портфеля послуг в аспекті досягнення найвищого рівня їх відповідності запитам і вимогам потенційних споживачів. Проаналізовано портфель освітніх послуг аграрних університетів за рівнями підготовки здобувачів вищої освіти та виявлено, що лише половину його складають освітні програми аграрного профілю. Встановлено, що в останні роки спостерігається тенденція до розширення портфеля освітніх послуг за рахунок кон'юнктурних спеціальностей підготовки, що потребує глибокого аналізу при прийнятті такого рішення з урахуванням численних факторів.

2. The dissertation deals with theoretical generalization of an important scientific issue of solving the problem of agrarian universities competitiveness management in the educational services market and proposes a new solution to its solving. Consistency and balanced socio-ecological and economic aspects of the universities activities in short- and long-term prospects based on the formation of new competitive advantages in various areas of activity and strengthening of existing ones are considered as the conditions and principles of achieving their sustainable competitiveness. The author highlights the trends and regularities of the universities development under digitalization revealing the content of transformations aimed to generate new and strengthen the existing competitive advantages on the basis of network competitive partnership in interaction with stakeholders in ensuring the competitiveness of the universities educational, scientific and innovative, research services and products. The introduction substantiates the importance and relevance of the topic of the study, defines the purpose, task of the research and its basic provisions; formulates the scientific and practical value of the obtained research results. The first chapter of the dissertation reveals the specifics of higher education institutions competitiveness management considering identification of their competitive advantages, strategic and adaptive (tactical and operational) management. It is argued that ensuring the competitiveness of agrarian universities in

the current conditions can be achieved on the basis of digitalization, network partnerships and the mandatory consideration of the principles of sustainable development, which will provide socio-ecological and economic contribution to the development of rural territories of the region and the agricultural sector of the economy, in particular. The study substantiates the component of the agrarian universities management competitiveness models based on the integration of strategic management, consumer values and risk management as a set of principles, methods and tools combining development strategy and tactical and operational management of activities adapted to modern trends in their development, especially to conditions of uncertainty and risk. The study defines the components of the system of information and analytical support for the agrarian universities competitiveness management including external and internal sources of information blocks. The study reveals information features details, its availability and role in ensuring the effectiveness of management decisions. The second chapter of the dissertation reveals the existing system of international, regional and national ratings of higher education institutions as an information and analytical tool for analyzing the competitiveness of universities in the higher education system services market. The conclusion about the need to rate the competitiveness of higher education institutions based on information from rating systems as a basis for developing a methodical approach to assessing the competitiveness of agrarian institutions of higher education is substantiated. An analysis of the external environment of the agrarian universities functioning was carried out. It is proved to be variable and have a high level of uncertainty, which requires systematic tracking of its factors and vectors impact on the stability of the competitive position on the market, as well as taking into account in the course of competitive strategies development. Agrarian universities development features are systematized and their development trends are determined. The latter were evaluated in aspects of ensuring their competitiveness in the target segments, which made it possible to draw a conclusion about the directions of new market formation competitive advantages and strengthening of existing ones on the basis of flexibility and prompt response to changes in the external environment. The author has systematized the peculiarities of educational and scientific innovative services of agricultural higher education institutions, taking into account numerous specific factors that should be considered in product services portfolio forming in the aspect of achieving the highest level of their compliance with requests and some consumers requirements. The portfolio of educational services of agrarian universities was analyzed according to the students training levels and it was found that only half of the portfolio contain educational programs of an agrarian profile. The study reveals the tendency to expand the portfolio of educational services at the expense of opportunistic training specialties in recent years, which requires a deep analysis when making such a decision with taking into account numerous factors.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0118U003646

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Василенко О. І. Сучасні проблеми функціонування вищих навчальних закладів аграрної освіти. *Агросвіт*. 2018. № 19. С. 44–49. DOI: 10.32702/2306-6792.2018.19.44.
- Василенко О. І. Оцінка споживчого попиту на освітні послуги вищих навчальних закладів. *Агросвіт*. 2018. № 20. С. 48–54. DOI: 10.32702/2306-6792.2018.20.48.
- Василенко О. І. Теоретичні підходи до трактування категорії "конкурентоспроможність" підприємства. *Сталий розвиток економіки*. 2019. № 4. С. 78–88.

- Василенко О. І. Моніторинг діяльності аграрного закладу вищої освіти інструментами бізнес-аналітики. Економіка та управління АПК. 2020. № 2. С. 124–133. DOI: 10.33245/2310-9262-2020-159-2-124-133.
- Василенко О. І. Характеристика функціонування аграрних закладів вищої освіти на ринку освітніх послуг. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. 2022. Вип. 100. Ч. 2. С. 157–169. DOI: 10.31395/2415-8240-2022-100-2-157-169.
- Василенко О. І. Складові управління конкурентоспроможністю закладів аграрної вищої освіти. Економіка та управління АПК. 2022. № 1. С. 150–159. DOI: 10.33245/2310-9262-2022-172-1-150-159.
- Василенко О. І. Удосконалення системи управління якістю освітньої діяльності закладу вищої освіти. Економіка та управління АПК. 2023. № 1. С. 102–110. DOI: 10.33245/2310-9262-2023-181-1-102-110.
- Паска І. М., Василенко О. І., Понедільчук Т. В., Заболотний В. С. Формування фінансових показників комерціалізації освітніх послуг аграрних закладів вищої освіти України. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики. 2021. № 6 (41). С. 173–181. DOI: 10.18371/fcaptr.v6i41.251429.
- Vasylenko O. The Modern Ukrainian Model of Quality Assurance in the Agricultural University Education. International Scientific Days 2020 «Innovative Approaches for Sustainable Agriculture and Food Systems Development», Nitra, Slovak Republic. Hungary. 2020. P. 522–530. DOI: 10.18515/dBEM.ISD.P01.2020.p058.
- Vasylenko O. Analytics of competitiveness management of Ukrainian agrarian higher education institutions. Conference Proceedings of the «Challenges and changes under the shadow of COVID-19» 7th VUA YOUNTH scientific session, Hungary. 2020. P. 304–311.
- Василенко О. Відповідність очікуванням споживачів – складова управління якістю вищої аграрної освіти: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. «Якість вищої освіти: українська національна система та європейські практики» (6–7 грудня 2018р.). Київ: ЦП Компринт, НУБіП. 2018. С. 28–29.
- Василенко О. І. Забезпечення якості електронного навчання аграрних закладів вищої освіти: матеріали V Міжнар. наук. конф. «Цифрова освіта в природничих університетах» (17–18 жовтня 2018 р.). Київ: НУБіП. 2018. С. 59–61.
- Василенко О. І., Паска І. М. Фактори посилення конкурентних позицій вищих навчальних закладів аграрної освіти на ринку освітніх послуг: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. «Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах» (29–30 березня 2018 р.). Тернопіль: ТНТУ ім. І. Пулюя. 2018. Т.1. С. 132–133.
- Vasylenko O. Evaluation of changes in the market of agrarian educational services and their impact on competitiveness criteria formation: The Book of Abstract is a part of Multidisciplinary Conference for Young Researchers within the framework of the project Support of young university capacity in education and research and science activities in Ukraine. 2019. P. 42–44.
- Василенко О. І. Фактори конкурентоспроможності аграрних закладів вищої освіти: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. «Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту. Стратегічні пріоритети розвитку економіки, фінансів, обліку, підприємництва та торгівлі, публічного управління в Україні та світі» (31 жовтня 2019 р.). Біла Церква: БНАУ. 2019. С. 104–106.
- Василенко О. І. Аналітична модель конкурентоспроможності аграрного закладу вищої освіти: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. «Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту». Стратегічні пріоритети розвитку економіки, фінансів, обліку, підприємництва, торгівлі, менеджменту, публічного управління в Україні та світі (30 жовтня 2020 р.). Біла Церква, 2020. С. 43–46.
- Василенко О. І. Сучасні виклики і основні вектори розвитку вищої аграрної освіти України: матеріали III Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. «Сучасні виклики і актуальні проблеми науки, освіти та виробництва: міжгалузеві диспути» (11 вересня 2020 р.). Київ, 2020. С. 9–15.
- Василенко О. І. Міжнародна освіта як стратегічний пріоритет розвитку аграрних закладів вищої освіти: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. «Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту». Стратегічні пріоритети розвитку економіки, фінансів, обліку, підприємництва та торгівлі, менеджменту, публічного управління в Україні та світі (21 жовтня 2021 р.), Біла Церква: БНАУ. 2021. С. 14–16.

- Паска І. М., Василенко О. І. Аналіз основних чинників мотивації в управлінні закладом вищої освіти. Матеріали XXIV Міжнар. наук.-практ. інтернет конф. «Сучасні виклики і актуальні проблеми науки, освіти та виробництва: міжгалузеві диспути». Економічні науки. Наукова платформа Open Science Laboratory (28.01.2022 р.). Київ. 2022. С. 37–42.
- Василенко О. І. Дослідження конкурентоспроможності аграрних закладів вищої освіти як складової сталого розвитку сільського господарства. Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. «Сільське господарство в умовах глобальних викликів: стратегічні пріоритети та загрози» (6–7 жовтня 2022 р.). Біла Церква: БНАУ. 2022. С. 28–30.
- Василенко О. І. Управління конкурентоспроможністю аграрного закладу вищої освіти на рівні стратегічного менеджменту. Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. «Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту. Стратегічні пріоритети розвитку економіки, фінансів, обліку, підприємництва та торгівлі, менеджменту, публічного управління в Україні та світі» (20 жовтня 2022 р.). Біла Церква: БНАУ. 2022. С. 20–22.
- Василенко О. І. Пріоритетні напрями забезпечення конкурентоспроможності аграрних ЗВО в сучасних умовах: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. «Кліматичні зміни та сільське господарство. Виклики для аграрної науки та освіти» (15 березня 2023 р.). Київ: МОН України, НМЦВФПО. 2023. С. 18–21.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шуст Олена Анатоліївна

2. Olena Shust

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7066-8020

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, буд. 8/1, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Паска Ігор Миколайович

2. Igor M. Paska

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4453-8905

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, буд. 8/1, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Загірняк Денис Михайлович

2. Denys Zagirniak

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.07, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7009-8635

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського

Код за ЄДРПОУ: 05385631

Місцезнаходження: вул. Першотравнева, буд. 20, Кременчук, Кременчуцький р-н., 39600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бялковська Оксана Антонівна

2. Oksana Bialkovska

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8239-2700

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Подільський державний університет"

Код за ЄДРПОУ: 22769675

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 12, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський р-н., 32316, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гринчук Юлія Сергіївна

2. Yuliia S. Grynychuk

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0297-7432

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, буд. 8/1, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рибак Надія Олексіївна

2. Nadiia Rybak

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0740-2323

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, буд. 8/1, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Варченко Ольга Миронівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Варченко Ольга Миронівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Артімонова Ірина Вікторівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна